



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 38 / 2008

ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Συνεδρίαση της 25^{ης} Ιανουαρίου 2008

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Προεδρεύων : Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., σε αναπλήρωση του κωλυομένου Προέδρου του Ν.Σ.Κ. .

Αντιπρόεδροι : Γεώργιος Πουλάκος, Γρηγόριος Κρόμπας, Σπυρίδων Σκουτέρης, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Θεόδωρος Θεοφανόπουλος.

Νομικοί Σύμβουλοι : Πασχάλης Κισσούδης, Ηλίας Παπαδόπουλος, Νικόλαος Κασιμπάς, Νικόλαος Μαυρίκας, Χρήστος Θωμόπουλος, Βλάσιος Ασημακόπουλος, Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Φωκίων Γεωργακόπουλος, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Βλάσιος Βούκαλης, Κωνσταντίνος Καποτάς, Παναγιώτης Κιούσης, Βασίλειος Σουλιώτης, Ιωάννης Σακελλαρίου, Χρήστος Παπαδόπουλος, Ανδρέας Φυτράκης, Ιωάννης Τρίαντος, Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Γεώργιος Λάζος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ηλίας Δροσογιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντώνιος Κλαδιάς, Στέφανος Δέσης, Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Βασιλική Δούσκα, Φοίβος Ιατρέλλης, Ιωάννης Χαλκιάς, Θεόδωρος Ψυχογιός, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης.

Εισηγητής : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Ερώτημα : Αριθμ. πρωτ. 8221.Τ04/06/07/27-06-2007 έγγραφο Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής/Γενική Διεύθυνση Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής /Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών – Διεύθυνση Λιμενικής Πολιτικής – Διεύθυνση Οργάνωσης Λειτουργίας & Εκμετάλλευσης Λιμένων.



Περίληψη ερωτημάτων : 1. Ενόψει της εκδοθείσης υπ' αριθμ. 8116.1/Φ6/01/05/19-5-2005 (ΦΕΚ Β' 876) αποφάσεως του ΥΕΝ, με την οποία επαναπροσδιορίσθηκε η ζώνη λιμένα του «Οργανισμού Λιμένα Ηγουμενίτσας ΑΕ» (= «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ»), αλλά και της συμφώνως προς την απόφαση αυτή επελθούσης τροποποίησης της μεταξύ του αυτού Οργανισμού και του Ελληνικού Δημοσίου καταρτισθείσης, κατ' άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ Α' 145), από 3-2-2002 συμβάσεως παραχωρήσεως, με την από 28-6-2005 νεωτέρα σύμβαση, πως προσδιορίζονται τα όρια της θαλάσσιας ζώνης λιμένα επί της οποίας ο ανωτέρω Οργανισμός έχει δικαιοδοσία κατά νόμο και δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δυνάμει της προαναφερθείσης συμβάσεως παραχωρήσεως, ως ισχύει μετά την τροποποίησή της.

2. Είναι δυνατή κατά τις διατάξεις του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύουν σήμερα, η δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών, από ιδιώτη τρίτο, σε χώρο εντός της θαλάσσιας ζώνης λιμένα, ευρισκομένου εμπροσθεν χώρου ο οποίος αποτελεί μεν χερσαία ζώνη λιμένα, αλλά ο «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ» δεν έχει επ' αυτού δικαιοδοσία κατά νόμο και δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δυνάμει της αναφερομένης στο πρώτο ερώτημα συμβάσεως παραχωρήσεως, ως ισχύει μετά την τροποποίησή της και, σε καταφατική περίπτωση, υπό ποιες προϋποθέσεις, ποιος θα είναι ο φορέας διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως του καταφυγίου τουριστικών σκαφών και ποιες οι αρμοδιότητες των Υπουργείων Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης.

Επί των ως άνω ερωτημάτων, τα οποία εισάγονται στην Ολομέλεια λόγω μείζονος σπουδαιότητας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (εν Ολομελεία) γνωμοδότησε, ομοφώνως, ως ακολούθως :

I. Επί του πρώτου ερωτήματος :

1. α. Με το άρθρο εικοστό πρώτο του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ Α' 145), το ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Λιμενικό Ταμείο Ηγουμενίτσας» μετετράπη σε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Λιμένα Ηγουμενίτσας ΑΕ» (= «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ») - §3), με έδρα το Δήμο Ηγουμενίτσας (§4). Ο εν λόγω Οργανισμός είναι ανώνυμη εταιρεία κοινής ωφέλειας με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και διέπεται συμπληρωματικά από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ Α' 144), τις διατάξεις του β.δ. 14/19.1.1939 (ΦΕΚ Α' 24) και του α.ν. 2344/1940 (ΦΕΚ Α' 154), όπως κάθε φορά ισχύουν (§5). Οι διατάξεις του α.ν. 2344/1940 «περί αιγιαλού και παραλίας» καταργήθηκαν ρητώς με το άρθρο 34§3 του ν. 2971/2001 (ΦΕΚ Α' 285), δεδομένου δε ότι ο τελευταίος αυτός νόμος ρυθμίζει επί νέας βάσεως τα θέματα αιγιαλού και παραλίας, η



παραπομπή δέον να θεωρηθεί αναφερομένη πλέον στις διατάξεις του τελευταίου αυτού νόμου.

Κατά το άρθρο 2 του Καταστατικού κάθε Οργανισμού Λιμένα ΑΕ, επομένως και του «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ», το περιεχόμενο του οποίου (καταστατικού) παρατίθεται στο άρθρο εικοστό δεύτερο του ν. 2932/2001, σκοπός του Οργανισμού ως εταιρείας είναι «... η διοίκηση και η εκμετάλλευση των χώρων της Ζώνης Λιμένα δικαιοδοσίας της». Περαιτέρω, στο άρθρο εικοστό τέταρτο του ίδιου πιο πάνω νόμου, υπό τον τίτλο «Παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης των χώρων της Ζώνης Λιμένα», ορίζονται τα εξής : «1. Με σύμβαση, που συνάπτεται μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής ή το εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο και της ανωνύμου εταιρείας του παρόντος νόμου, παραχωρείται στη δεύτερη το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των κτιρίων, γηπέδων, λιμενικών έργων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου εικοστού πρώτου. Στην παραπάνω σύμβαση ορίζονται : α) η διάρκεια παραχώρησης του παραπάνω δικαιώματος, καθώς και η δυνατότητα και ο τρόπος παράτασής της,, β) το καταβαλλόμενο αντάλλαγμα,, γ) το ειδικότερο περιεχόμενο του ανωτέρω δικαιώματος, καθώς και ο τρόπος και οι όροι άσκησης αυτού, 2. 3. Με τη σύναψη της σύμβασης της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου η Α.Ε. ασκεί το δικαίωμα χρήσεως και εκμετάλλευσης των λιμενικών έργων, κτιρίων, γηπέδων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της Ζώνης Λιμένα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.....».

β. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε εκτέλεση των προπαρατεθεισών διατάξεων, συνήφθη μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ο.Λ.ΗΓ. Α.Ε.» η από 3-2-2002 σύμβαση, με την οποία παραχωρήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στην εν λόγω εταιρεία το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως των γηπέδων, των κτιρίων και των εγκαταστάσεων της χερσαίας λιμενικής ζώνης του λιμένα Ηγουμενίτσας, έναντι ανταλλάγματος και υπό τους περιλαμβανομένους στην σύμβαση όρους και συμφωνίες, οι οποίες αναφέρονται στη διάρκεια, την έκταση του παραχωρουμένου



δικαιώματος, τη συντήρηση και βελτίωση των παραχωρουμένων, εκτέλεση έργων, στις υποχρεώσεις των μερών, τη λύση της συμβάσεως, την επίλυση των διαφορών κ.λ.π.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω συμβάσεως, το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως συνίσταται στην φυσική κατοχή και εξουσίαση των παραχωρουμένων και στον αποκλεισμό της χρήσεως από οποιονδήποτε τρίτο, στη δυνατότητα αξιοποίησεως των παραχωρουμένων για τη στέγαση, εγκατάσταση και εξυπηρέτηση των επιχειρηματικών και λειτουργικών αναγκών της εταιρείας, στην παροχή με αντάλλαγμα λιμενικών υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων σε χρήστες του λιμένα, στην προσωρινή επ' ανταλλάγματι παραχώρηση της χρήσεως χώρων και την πραγματοποίηση επενδύσεων κεφαλαίου της εταιρείας ή τρίτων σε κτίρια και εγκαταστάσεις πάσης φύσεως, με σκοπό την υποστήριξη νέων δραστηριοτήτων ή την επέκταση υφισταμένων και, τέλος, την, υπό ωρισμένες προϋποθέσεις, κατάργηση ή κατεδάφιση υφισταμένων εγκαταστάσεων.

Σημειωτέον ότι, στο άρθρο 2.2 (iv) της ίδιας συμβάσεως ορίζεται ότι «για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, το παραχωρούμενο δικαίωμα χρήσης κι εκμετάλλευσης, θα εκτείνεται, με την επιφύλαξη του άρθρου 2.4, στα ακόλουθα παραχωρούμενα : (iv) στη θαλάσσια ζώνη του λιμένα όπως αυτή προσδιορίζεται από τον ν. 2971/2001 και κατά τους ειδικότερους όρους του».

2. α. Από της άλλης πλευράς, ο ν. 2971/2001, δίδει τον ορισμό του λιμένα (άρθρο 1§7), της (χερσαίας και θαλάσσιας) ζώνης λιμένα (άρθρα 18, 19, 20) και του «φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα», ο οποίος είναι «κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα» (άρθρο 1§9).

Περαιτέρω, στο άρθρο 22§1 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι, «οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα, που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα, η χρήση όμως και η εκμετάλλευση τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα. Αν στη ζώνη λιμένα περιλαμβάνονται ιδιωτικά κτήματα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά για λόγους δημόσιας ωφέλειας υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες του αρμόδιου φορέα διοίκησης και



εκμετάλλευσης λιμένα και σε περίπτωση αδυναμίας του με δαπάνες του Δημοσίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις».

Τέλος, στο άρθρο 24§1 ορίζονται τα εξής : «Επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη ζώνη λιμένα..... Στην απόφαση παραχώρησης καθορίζεται το αντάλλαγμα για τη χρήση των ανωτέρω χώρων, καθώς και οι λοιποί όροι της παραχώρησης».


β. Εκ των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτει ότι, οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια πράγματα, των οποίων όμως μόνον η κυριότητα ανήκει στο Δημόσιο, η χρήση δε και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως λιμένα, ο οποίος μπορεί να παραχωρεί και σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος (ΟΛΝΣΚ 473/1996, όπου και παραπομπές στη νομολογία). Οι προπαρατεθείσες διατάξεις είναι ταυτοσήμου κατά βάση περιεχομένου προς τις διατάξεις των άρθρων 14, 15 και 18 του α.ν. 2344/1940, υπό το καθεστώς ισχύος των οποίων εκδόθηκε η προμνησθείσα γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ, με ουσιαστική διαφοροποίηση ότι στις διατάξεις του αμέσως προηγουμένως αναφερθέντος νόμου ωριζέτο ότι η χρήση και εκμετάλλευση των περιλαμβανομένων στη ζώνη λιμένα εν γένει κτημάτων ανήκει στο οικείο Λιμενικό Ταμείο, αντί του οικείου φορέα διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως που ορίζεται στις διατάξεις του ν. 2971/2001 και ο οποίος μπορεί να είναι Οργανισμός Λιμένος ΑΕ του ν. 2932/2001, υφιστάμενο Λιμενικό Ταμείο του β.δ/τος της 14/19-1-1939 (ΦΕΚ Α' 24) και συσταθέν, κατ' άρθρο 28 του ν. 2738/1999 (ΦΕΚ Α' 180), όπως ισχύει, Δημοτικό ή Νομαρχιακό Λιμενικό Ταμείο ή Λιμενικό Γραφείο Δήμου ή Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως.

3. α. Τέλος, στην παράγραφο 15 του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001 ορίζεται ότι, «με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, μπορούν να προσδιοριστούν τα όρια της ζώνης λιμένα των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.». Με την προπαρατεθείσα διάταξη, κατά την αληθή έννοια αυτής, παρασχέθηκε στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και



Νησιωτικής Πολιτικής η εξουσιοδότηση για τον προσδιορισμό της ζώνης λιμένα κάθε Οργανισμού όσον αφορά την προς αυτόν παραχώρηση δυνάμει της συμβάσεως του άρθρου εικοστού τέταρτου του ίδιου νόμου, τούτέστιν ο προσδιορισμός της χωρικής δικαιοδοσίας του κάθε Οργανισμού με την υπαγωγή στη δικαιοδοσία αυτού ζώνης λιμένα ή ζωνών λιμένων ή τμημάτων τους, εκ των αρμοδίως κατά νόμο και διαδικασία οριοθετημένων ζωνών λιμένων και όχι η, κατ' έμμεση τροποποίηση κειμένων ειδικών διατάξεων, εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των ορίων της ζώνης λιμένα (χερσαίας και θαλάσσιας), δεδομένου ότι η έννοια του λιμένα και της ζώνης λιμένα κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της εξουσιοδοτικής διατάξεως, εδίδετο στις ειδικές και αποτελούσες πλήρες σύστημα ειδικές διατάξεις του α.ν. 2344/1940 «περί αιγιαλού και παραλίας» (ΦΕΚ Α' 154), στις οποίες προεβλέπετο και η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τον καθορισμό των ορίων τους (άρθρα 14, 15, 16, 17), μετέπειτα δε δίδεται στις ειδικές και νεώτερες διατάξεις του ν. 2971/2001, στις οποίες επίσης προβλέπεται και η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για τον καθορισμό των ορίων τους (άρθρα : 1§1, 18 έως και 21) – βλ. ΓνωμΝΣΚ 256/2005 (Ατομική, Κ. Βολτής).

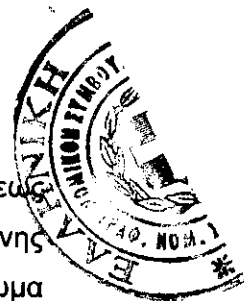
β. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως της παραγράφου 15 του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001, εκδόθηκε αρχικώς μεν η υπ' αριθμ. 3413.16/02/01/19-9-2001 (ΦΕΚ Β' 1447) απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ, με την οποία προσδιορίσθηκαν τα όρια της ζώνης λιμένα του «Ο.Λ.Η.Γ. ΑΕ», κατά τα ειδικώτερα στην απόφαση αυτή διαλαμβανόμενα, με παραπομπή σε εγκεκριμένες από τον αρμόδιο Νομάρχη συγκεκριμένες πράξεις και διαγράμματα, περί καθορισμού των ορίων χερσαίων ζωνών διαφόρων λιμένων κατά τη διαδικασία του τότε ισχύοντος α.ν. 2344/1940, στη συνέχεια δε, μετ' αποδοχή σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του «Ο.Λ.Η.Γ. ΑΕ», εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 8116.1/Φ6/01/05/19-5-2005 (ΦΕΚ Β' 876) απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ, με αντικείμενο τον επαναπροσδιορισμό της ζώνης λιμένα του αυτού Οργανισμού. Με τη δεύτερη των προαναφερθεισών αποφάσεων, ως εξ αυτής προκύπτει, συγκεκριμένα τμήματα ζώνης λιμένα, τα οποία είχαν υπαχθεί στη χωρική αρμοδιότητα του «Ο.Λ.Η.Γ. ΑΕ», τέθηκαν εκτός της δικαιοδοσίας του.



Υπό τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα ήδη εκτέθηκαν ανωτέρω, οι προμνησθείσες υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως της παραγράφου 15 του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001, δεν έχουν τον χαρακτήρα καθορισμού των ορίων της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα κατά την έννοια των διατάξεων του α.ν. 2344/1940 και του ν. 2971/2001, αλλά αυτόν του προσδιορισμού της χωρικής δικαιοδοσίας του «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ», με την οποία συμπίπτει και η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσεως και εκμεταλλεύσεως που έλαβε χώρα δυνάμει της μεταξύ του εν λόγω Οργανισμού και του Ελληνικού Δημοσίου καταρτισθείσης, κατ' άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ Α' 145), από 3-2-2002 συμβάσεως, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την από 28-6-2005 νεωτέρα.

4. Ενόψει τούτων, **στο πρώτο ερώτημα αρμόζει η απάντηση** ότι και μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 8116.1/Φ6/01/05/19-5-2005 (ΦΕΚ Β' 876) αποφάσεως του ΥΕΝΑΝΠ, με την οποία επαναπροσδιορίσθηκε η ζώνη λιμένα του «Οργανισμού Λιμένα Ηγουμενίτσας ΑΕ» (= «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ»), αλλά και μετά την συμφώνως προς την απόφαση αυτή επελθούσα τροποποίηση της μεταξύ του αυτού Οργανισμού και του Ελληνικού Δημοσίου καταρτισθείσης, κατ' άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ Α' 145), από 3-2-2002 συμβάσεως παραχωρήσεως, με την από 28-6-2005 νεωτέρα σύμβαση, τα όρια της θαλάσσιας ζώνης λιμένα επί της οποίας ο ανωτέρω Οργανισμός έχει δικαιοδοσία κατά νόμο και δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δυνάμει της προαναφερθείσης συμβάσεως παραχωρήσεως, ως ισχύει μετά την τροποποίησή της, είναι αυτά που καθορίζονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 20 και 21 του ν. 2971/2001, αναγκαίως σε συνάρτηση προς την καθορισθείσα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 15 του α.ν. 2344/1940 ή του άρθρου 19 του ν. 2971/2001 χερσαίας ζώνης (χωρίς να απαιτείται να γίνει ανακαθορισμός αν ο καθορισμός είχε γίνει με βάση τις διατάξεις του α.ν. 2344/1940 – βλ. ΓνωμΝΣΚ 227/2005 (Ατομική, Κ. Βολτής) και όχι σε συνάρτηση προς την προσδιορισθείσα με τις υπουργικές αποφάσεις 3413.16/02/01/19-9-2001 (ΦΕΚ Β' 1447) και 8116.1/Φ6/01/05/19-5-2005 (ΦΕΚ Β' 876) ζώνη λιμένα.

Το γεγονός ότι υφίσταται διαφοροποίηση των ορίων της ζώνης λιμένα με βάση τις υπουργικές αποφάσεις, σε σχέση με τα όρια της ζώνης λιμένα που καθορίζονται με βάση τις προμνησθείσες διατάξεις, δεν ασκεί



καμία έννομη επιρροή, αφού στο άρθρο 2.2 (iv) της αρχικής συμβάσεως παραχωρήσεως, για τον προσδιορισμό των ορίων της θαλάσσιας ζώνης του λιμένα, επί της οποίας εκτείνεται το παραχωρούμενο δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως, γίνεται ρητώς παραπομπή στο ν. 2971/2001, όλως ασυνδέτως προς τις υπουργικές αποφάσεις και μάλιστα παρά το γεγονός ότι εξαιτίας αυτών επήλθε τροποποίηση των όρων (i) και (ii) του άρθρου 2.2 της αρχικής συμβάσεως, ο δε προσδιορισμός των ορίων της θαλάσσιας ζώνης λιμένα με τα νέα δεδομένα δεν θεωρείται εξυπακουόμενος και, επομένως, εάν εσκοπείτο με βάση τα νέα δεδομένα ή θα ωρίζετο τούτο ρητώς ή θα ελάμβανε χώρα τροποποίηση και του όρου (iv) της αρχικής συμβάσεως παραχωρήσεως, το οποίο όμως παρέμεινε αλώβητο με τη νεωτέρα τροποποιητική σύμβαση.

Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμα και υπό την (αποκρουσμένη πάντως) εκδοχή σύμφωνα με την οποία η διάταξη της παραγράφου 15 του άρθρου εικοστού πρώτου του ν. 2932/2001 παρείχε στον Υπουργό εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των ορίων της ζώνης λιμένα (χερσαίας και θαλάσσιας) κατ' έμμεση τροποποίηση των κειμένων ειδικών διατάξεων του α.ν. 2344/1940, διότι υπό την εκδοχή αυτή η υπ' αριθμ. 8116.1/Φ6/01/05/19-5-2005 (ΦΕΚ Β' 876) απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ θα ήταν ανίσχυρη, ως επιστηριζόμενη σε διάταξη καταργηθείσα από και δια της ενάρξεως ισχύος των νεωτέρων και ειδικών διατάξεων του ν. 2971/2001.

II. Επί του δευτέρου ερωτήματος :

1. Τα θέματα της δημιουργίας και λειτουργίας τουριστικών λιμένων εν γένει ρυθμίζονται στο τρίτο κεφάλαιο (άρθρα 29 έως και 37) του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), ο οποίος διατηρήθηκε ρητώς σε ισχύ με το άρθρο 34§4 περ. β' του ν. 2971/2001, με εξαίρεση το μη ενδιαφέρον εν προκειμένω άρθρο 21§6, το οποίο καταργήθηκε.

Στο άρθρο 29 του ν. 2160/1993, όπως ισχύει σήμερα, ορίζεται ότι :
«1. «Τουριστικός λιμένας» σκαφών αναψυχής (Μαρίνα) είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος που προορίζεται, κατά κύριο λόγο, για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής, είτε για αγκυροβόλημα, είτε για μακροχρόνια ή παροδική χερσαία εναπόθεση, είτε για εξυπηρέτηση των διερχόμενων σκαφών. 2. Σε κάθε τουριστικό λιμένα καθορίζεται, με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τμήμα ξηράς (χερσαία ζώνη) και θαλάσσης (θαλάσσια ζώνη), στην οποία επιτρέπεται η εκτέλεση λιμενικών έργων και κατασκευή



πάσης φύσεως χερσαίων κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων, που απαιτούνται για τη δημιουργία, τη λειτουργία, την τουριστική ανάπτυξη, την εκμετάλλευση, αξιοποίηση και την οικονομική βιωσιμότητα του λιμένα. Η χερσαία και θαλάσσια ζώνη συναποτελούν τη «ζώνη τουριστικού λιμένα». Στα ανωτέρω έργα και εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται ιδίως οι απαραίτητες προσχώσεις του θαλάσσιου χώρου, τα λιμενικά έργα, οι διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου (παράλιου και χερσαίου) για εναπόθεση, συντήρηση και επισκευή σκαφών αναψυχής, καθώς και οι πάσης φύσεως κτιριακές εγκαταστάσεις για δραστηριότητες υποστήριξης του τουριστικού λιμένα, τουριστικής αξιοποίησης, εκμετάλλευσής του και υποστήριξης των συναφών και λοιπών εμπορικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης κατοικιών στη ζώνη τουριστικού λιμένα για μακροχρόνια εκμετάλλευση».

Στη συνέχεια, στις παραγράφους 4 και 5 του ίδιου άρθρου, δίδεται ο ορισμός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, αντιστοίχως, για τους σκοπούς του νόμου αυτού. Οι διατάξεις αυτές είναι, κατά βάση, ταυτοσήμου περιεχομένου προς τις διατάξεις των άρθρων 18 και 19 του ν. 2971/2001.

Εξ' άλλου, στο άρθρο 30 του αυτού νόμου ορίζεται ότι «η διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και έλεγχος των τουριστικών λιμένων ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Οι κατά τον παρόντα νόμο αρμοδιότητες, όπως ειδικότερα ορίζεται κατωτέρω, ανατίθενται στη Γραμματεία Στήριξης Τουριστικών Λιμένων (Γραμματεία) και στη Διεύθυνση Θαλάσσιου Τουρισμού (Διεύθυνση), που συνιστώνται με το άρθρο 37 του παρόντος νόμου στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και στον Ε.Ο.Τ. αντίστοιχα» (§1 εδ. α') και ότι για τη χωροθέτηση, την έγκριση των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δομήσεως του τουριστικού λιμένα απαιτείται γνώμη εννεαμελούς επιτροπής (§4). «Σε περίπτωση χωροθέτησης τουριστικού λιμένα εντός ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα, η Επιτροπή, πριν από την έκδοση της αποφάσεώς της, διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας προκειμένου να γνωμοδοτήσει εντός διμήνου το αργότερο από της λήψεως του φακέλου αν εκ του υπό χωροθέτηση τουριστικού λιμένα παρακωλύεται η λειτουργία του εμπορικού λιμένα ή η κατασκευή προγραμματισμένων έργων επέκτασής αυτού ή παραβλάπεται η ασφάλειά του ή των υπαρχουσών εγκαταστάσεων αυτού.



Αν παρέλθει άπρακτη η πιο πάνω προθεσμία τεκμαίρεται ότι το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας έχει γνωμοδοτήσει θετικά» (§6).

Περαιτέρω, στο άρθρο 31 ορίζεται ότι «τουριστικός λιμένας μπορεί να δημιουργηθεί με πρωτοβουλία της Γραμματείας ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου δημόσιο ή ιδιωτικού δικαίου. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο πρέπει να τυγχάνει κύριος ή επικαρτωτής του παράκτιου ακινήτου, έμπροσθεν του οποίου ενδιαφέρεται να χωροθετήσει και κατασκευάσει τουριστικό λιμένα, είτε να έχει με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο την κυριότητα ή επικαρπία του παράκτιου ακινήτου» (§1). «Για τη χωροθέτηση και δημιουργία τουριστικού λιμένα απαιτείται να υποβληθούν στη Γραμματεία από τον ενδιαφερόμενο τα παρακάτω δικαιολογητικά :ζ) τίτλοι κυριότητας ή δικαιώματα επικαρπίας ή συμβολαιογραφικό προσύμφωνο της παράκτιας έκτασης....» (§2 περ. ζ'). Η έγκριση της χωροθέτησεως, των απαιτουμένων προσχώσεων και των χρήσεων αυτών, των χρήσεων γης και των όρων και περιορισμών δομήσεως συντελείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μετά από γνώμη της ανωτέρω Επιτροπής, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (§3 εδ. τελευταίο, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 38§5 του ν. 3105/2003, ΦΕΚ Α' 29). «Η παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσής της ζώνης του τουριστικού λιμένα στο φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα διέπεται από τους όρους της σύμβασης, τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του Αστικού Κώδικα. Η σύμβαση υπογράφεται για λογαριασμό του Δημοσίου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και το φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα και περιλαμβάνει, τουλάχιστο, λεπτομερή περιγραφή των έργων που αναλαμβάνει να κατασκευάσει ο φορέας διαχείρισης τουριστικού λιμένα, το ελάχιστο ποσό της επένδυσης που απαιτείται και τον τρόπο κάλυψής αυτής, τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, που δεν δύναται να υπερβαίνει τα 99 έτη κατ' ανώτατο όριο, το καταβλητέο στο Δημόσιο αντάλλαγμα για όλη τη χρονική διάρκεια της παραχώρησης, τις ποινικές ρήτρες για παραβάσεις της σύμβασης τους λόγους λύσης της σύμβασης, την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ του Δημοσίου και του φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα με διεθνή ή εσωτερική διαιτησία και οποιονδήποτε άλλο όρο συνδεόμενο με την παραχώρηση ή την εκμετάλλευση του τουριστικού λιμένα και την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου. Στη σύμβαση,



από την εμπρόθεσμη κατάθεσή τους, προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της όλες οι μελέτες, τα σχέδια, το χρονοδιάγραμμα και λοιπά στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου. Τροποποίηση της σύμβασης δεν επιτρέπεται χωρίς τη συγκατάθεση του φορέα διαχείρισης τουριστικού λιμένα. Με τη σύμβαση μπορεί να καθορίζεται και αριθμός θέσεων για ελλιμενισμό ναυταθλητικών σκαφών» (§7, όπως ισχύει μετά την προσθήκη του τελευταίου εδαφίου με το άρθρο 38§7 του ν. 3153/2003).

Τέλος, στο άρθρο 34, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27§7 του ν. 2636/1998 (ΦΕΚ Α' 198) ορίζεται ότι : «1. Η δημιουργία ζωνών αγκυροβολιών και καταφυγίων τουριστικών σκαφών περιλαμβάνει τη χωροθέτησή τους και την εκτέλεση όλων των έργων που απαιτούνται για τη λειτουργία τους. 2. Ζώνη αγκυροβολίου με ελαφρύ εξοπλισμό δημιουργείται εντός προστατευομένων όρμων, όταν δεν θεωρείται σκόπιμη η δημιουργία εγκαταστάσεων και εξοπλισμών που μπορεί να επιφέρουν οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος. Καταφύγιο τουριστικών σκαφών δημιουργείται εντός λιμένων ή προστατευομένων όρμων, όπου παρέχονται, κατ' ελάχιστον, οι παροχές και εξυπηρετήσεις ύδατος, ρεύματος, κοινόχρηστου τηλεφώνου, παροχής καυσίμων, περισυλλογής καταλοίπων, απορριμμάτων, πυρόσβεσης και ενδιαιτησίως υγιεινής. 3. Η ζώνη αγκυροβολίου και το καταφύγιο τουριστικών σκαφών αποτελούν είδη τουριστικού λιμένα. Η θαλάσσια ζώνη τους καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 29 του παρόντος. Η χερσαία ζώνη τους μπορεί να περιλαμβάνει αιγιαλό, παραλία, τμήμα χερσαίας ζώνης, λιμένα και ενδεχόμενες προσχώσεις που έχουν καταγραφεί ως δημόσιο κτήμα. 4. Η χωροθέτηση ζωνών αγκυροβολίου και καταφυγίων τουριστικών σκαφών μπορεί να γίνεται είτε με πρωτοβουλία της Γραμματείας Στήριξης Τουριστικών Λιμένων είτε ύστερα από αίτηση προς αυτήν οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου για χωροθέτηση και παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου. Για τη χωροθέτηση αυτή απαιτείται η υποβολή των παρακάτω δικαιολογητικών.....(σημ. : στη συνέχεια παρατίθενται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά») 5. Η χωροθέτηση ζώνης αγκυροβολίου και καταφυγίου τουριστικών σκαφών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 31 του παρόντος. Η χωροθέτηση καταφυγίων τουριστικών



σκαφών εντός της ζώνης υφιστάμενου εμπορικού λιμένα γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του ν. 2160/1993. Σε περίπτωση χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών με πρωτοβουλία της Γραμματείας, η εκτέλεση όλων των προβλεπόμενων έργων για τη δημιουργία και λειτουργία τους ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Η χρήση και η εκμετάλλευσή τους παραχωρείται στον κατά το προηγούμενο εδάφιο ανάδοχο των έργων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης η εκτέλεση, η χρήση και εκμετάλλευση ή μόνο η χρήση και εκμετάλλευση των παραπάνω έργων μπορεί να παραχωρείται απευθείας στους οικείους Ο.Τ.Α., έναντι ανταλλάγματος (σημ. : το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 19§2 του ν.3049/2002, ΦΕΚ Α' 212). 7. Σε περίπτωση χωροθέτησης ζώνης αγκυροβολίου ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών, μετά από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου τρίτου, η χρήση και η εκμετάλλευση της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών παραχωρείται σε αυτόν (φορέα διαχείρισης), έναντι ανταλλάγματος, με την απόφαση χωροθέτησης του Υπουργού Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 31 του ν. 2160/93..... Ο φορέας διαχείρισης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει τα προβλεπόμενα έργα για τη δημιουργία και λειτουργία της ζώνης αγκυροβολίου ή του καταφυγίου τουριστικών σκαφών, που του παραχωρήθηκε με την παραπάνω διαδικασία. 8. Τα έργα και οι εγκαταστάσεις που κατασκευάζονται στις ζώνες αγκυροβολίου και στα καταφύγια τουριστικών σκαφών, ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο».

2. Εκ των προπαρατεθεισών διατάξεων προκύπτουν τα εξής : Η εν γένει διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και ο έλεγχος των τουριστικών λιμένων, είδος των οποίων αποτελούν και τα καταφύγια τουριστικών σκαφών, ανήκει στο Κράτος και δη στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, δεδομένου ότι όπου στο ν. 2160/1993 αναφέρεται Υπουργός ή Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας νοείται πλέον ο Υπουργός και το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης (άρθρο 5 π.δ. 459/1993, ΦΕΚ Α' 193 – π.δ. 27/1996, ΦΕΚ Α' 19 – π.δ. 122/2004, ΦΕΚ Α' 85 - και άρθρο 1 ν.



3270/2004, ΦΕΚ Α' 187). Η δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών προϋποθέτει καθορισμό χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης και χωροθέτηση του είτε με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Στήριξης Τουριστικών Λιμένων και ήδη Διεύθυνσης Θαλάσσιου Τουρισμού και Τουριστικών Λιμένων (άρθρα 3 π.δ. 313/2001, ΦΕΚ Α 211 και 38§4 ν. 3105/2003, ΦΕΚ Α' 29), είτε ύστερα από αίτηση προς αυτήν οποιουδήποτε ενδιαφερομένου, η οποία αφορά τόσο την χωροθέτηση, όσο και την παραχώρηση της χρήσεως του καταφυγίου. Η χωροθέτηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων και δημοσιεύεται στην ΕτΚ και, προκειμένου περί καταφυγίου εντός εμπορικού λιμένα προσαπαιτείται και η κατ' άρθρο 30§6 του ν. 2160/1993 γνωμοδότηση του ΥΕΝΑΝΠ. Η χωροθέτηση και δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών, σε αντίθεση με αυτήν του τουριστικού λιμένα, δεν προϋποθέτει όπως ο αιτών είναι κύριος ή επικαρπωτής του παρακτίου ακινήτου ή να έχει τη δυνατότητα αποκτήσεως της κυριότητας ή της επικαρπίας αυτού με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο και τούτο συνάγεται εκ του γεγονότος ότι για τον τουριστικό λιμένα η εν λόγω προϋπόθεση τίθεται ρητώς (άρθρο 31§1) και προβλέπεται και η υποβολή των καταλλήλων προς απόδειξη της συνδρομής της δικαιολογητικών (άρθρο 31§2 περ. ζ'), ενώ για το καταφύγιο τουριστικών σκαφών δεν υφίσταται πρόβλεψη στο νόμο, παρεπομένως δε και τα δικαιολογητικά προς απόδειξη της συνδρομής της δεν περιλαμβάνονται στα απαιτούμενα από το νόμο (άρθρο 34§4 εδ. β').

Περαιτέρω, σε περίπτωση χωροθετήσεως του καταφυγίου με πρωτοβουλία της Διεύθυνσης Θαλάσσιου Τουρισμού και Τουριστικών Λιμένων, η εκτέλεση όλων των προβλεπόμενων έργων για τη δημιουργία και λειτουργία του ανατίθεται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και η χρήση και εκμετάλλευσή του παραχωρείται στον ανάδοχο εκτελέσεως των έργων με σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ αυτού και του Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης) και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων στοιχείων τη διάρκεια και το καταβλητέο στο Δημόσιο αντάλλαγμα. Από της άλλης πλευράς, σε περίπτωση χωροθετήσεως καταφυγίου τουριστικών σκαφών, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε ενδιαφερομένου τρίτου, η χρήση και η εκμετάλλευσή του παραχωρείται σε αυτόν, που αποτελεί και τον φορέα διαχειρίσεως, έναντι



ανταλλάγματος, με την απόφαση χωροθετήσεως του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Συνακολούθως προς ταύτα, δεύτερο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι, υπό το πλέγμα των διατάξεων του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α' 118), όπως ισχύουν σήμερα, η δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών, σε χώρο εντός της θαλάσσιας ζώνης λιμένα, ευρισκομένου έμπροσθεν χώρου ο οποίος αποτελεί μεν χερσαία ζώνη λιμένα, αλλά ο «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ» δεν έχει επ' αυτού δικαιοδοσία κατά νόμο και δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δυνάμει της μεταξύ του αυτού Οργανισμού και του Ελληνικού Δημοσίου καταρτισθείσης, κατ' άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 (ΦΕΚ Α' 145), από 3-2-2002 συμβάσεως παραχωρήσεως, όπως τροποποιήθηκε με την από 28-6-2005 νεωτέρα σύμβαση, είναι δυνατή από ιδιώτη τρίτο, άνευ ανάγκης υποχρεωτικής (αλλά δυνατικής) συμπράξεως μετ' αυτού, κατ' άρθρο 31§5 περ. ε' του ν. 2160/2001, και του «Ο.Λ.ΗΓ. ΑΕ», ο οποίος έχει, δυνάμει της προαναφερθείσης συμβάσεως, το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως της θαλάσσιας ζώνης λιμένα εντός της οποίας θα χωροθετηθεί το καταφύγιο τουριστικών σκαφών, είναι δε άλλο το ζήτημα ότι τούτο προϋποθέτει αναγκαίως την εξασφάλιση της εκ μέρους του φορέα που έχει το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως επ' ανταλλάγματι παραχωρήσεως στον ιδιώτη τρίτο του χώρου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του λιμένα εντός της οποίας θα χωροθετηθεί το καταφύγιο. Η αρμοδιότητα για την έρευνα της συνδρομής των υπό του ν. 2160/1993 τασσομένων προϋποθέσεων δημιουργίας του καταφυγίου, τον καθορισμό της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, τη χωροθέτησή του καταφυγίου, την παραχώρηση της χρήσεως και εκμεταλλεύσεως στον ιδιώτη ανάδοχο εκτελέσεως των έργων δημιουργίας του καταφυγίου, που αποτελεί και τον φορέα διαχειρίσεώς του και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ανήκει στον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης.

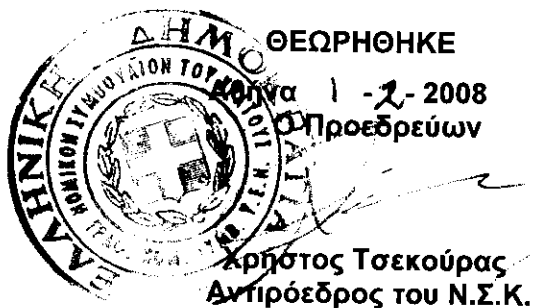
Συναφώς προς ταύτα, σημειωτέον ότι οι διατάξεις των νόμων 2160/1993, 2932/2001 και 2971/2001, δεν είναι εναρμονισμένες μεταξύ τους καθόσον αφορά τα ρυθμιζόμενα υπ' αυτών θέματα της επ' ανταλλάγματι παραχωρήσεως στους Οργανισμούς Λιμένων του δικαιώματος χρήσεως και εκμεταλλεύσεως χώρων της ζώνης λιμένα, της εκ

μέρους των Οργανισμών Λιμένων δυνατότητας επ' ανταλλάγματι παραχωρήσεως χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους σε τρίτους και της εκ μέρους του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης επ' ανταλλάγματι παραχωρήσεως, με τη σύμβαση ή την απόφαση χωροθετήσεως τουριστικού λιμένα ή καταφυγίου, επίσης σε τρίτους, της χρήσεως και εκμεταλλεύσεως χώρων της ζώνης λιμένα. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα να συντρέχει δικαίωμα και του Οργανισμού Λιμένα και του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης για την επ' ανταλλάγματι παραχώρηση του ίδιου χώρου σε τρίτο και μάλιστα στο ίδιο πρόσωπο, τούτο δε παρά το γεγονός ότι το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως του ίδιου χώρου έχει παραχωρηθεί επ' ανταλλάγματι από το Δημόσιο στον Οργανισμό Λιμένα με σύμβαση. Υπό τα δεδομένα αυτά, η Ολομέλεια άγεται στην άποψη ότι, σε περίπτωση χωροθετήσεως τουριστικού λιμένα ή καταφυγίου τουριστικών σκαφών, ο καθορισμός του καταβλητέου στο Δημόσιο ανταλλάγματος στη σύμβαση παραχωρήσεως ή στην υπουργική απόφαση χωροθετήσεως, κατά περίπτωση, είναι δυνατός μόνον προκειμένου περί χώρου ζώνης λιμένα τελούντος υπό τη διαχείριση του Δημοσίου (δια των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών) και όχι υπό καθεστώς διαχειρίσεως και εκμεταλλεύσεως Οργανισμού Λιμένα δυνάμει συμβάσεως συναφθείσης κατά το άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001, διότι διαφορετικά αναιρείται το περιεχόμενο της συναφθείσης συμβάσεως.

III. Ως ήδη ελέχθη, με τη δεύτερη των προαναφερθεισών υπουργικών αποφάσεων, ως εξ αυτής προκύπτει, συγκεκριμένα τμήματα ζώνης λιμένα, τα οποία είχαν υπαχθεί στη χωρική αρμοδιότητα του «Ο.Λ.Η.Γ. ΑΕ», τέθηκαν μεν εκτός της δικαιοδοσίας του, χωρίς όμως να υπαχθούν στη χωρική αρμοδιότητα άλλου φορέα διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως. Επομένως, ανακύπτει το ζήτημα ποιος είναι ο φορέας διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως των εξαιρεθέντων της δικαιοδοσίας του «Ο.Λ.Η.Γ. ΑΕ» τμημάτων της ζώνης λιμένα, εμμέσως συνδεόμενο προς τα τεθέντα ερωτήματα, αφού, ως ήδη ελέχθη, η υπό ιδιώτου τρίτου δημιουργία καταφυγίου τουριστικών σκαφών προϋποθέτει αναγκαίως την εκ μέρους του φορέα που έχει το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως επ' ανταλλάγματι παραχώρηση στον ιδιώτη τρίτο του χώρου της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης του λιμένα εντός της οποίας θα χωροθετηθεί το καταφύγιο. Κατά την ομόφωνη γνώμη της Ολομελείας, τα τμήματα αυτά

της ζώνης λιμένα επανέκαμψαν στη διοίκηση και διαχείριση του Δημοσίου, ασκουμένην δια των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Και είναι μεν αληθές ότι, κατ' άρθρο 22§1 του ν. 2971/2001, η χρήση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα ανήκει στον οικείο φορέα διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως του λιμένα, ειδικώς όμως προκειμένου περί Οργανισμού Λιμένα ΑΕ το εν λόγω δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δεν ανήκει αυτοδικαίως σε αυτόν εκ μόνης της προμνησθείσης διατάξεως, αλλά κτάται από και δια της συνάψεως της κατά το άρθρο εικοστό τέταρτο του ν. 2932/2001 συμβάσεως και περιορίζεται στους χώρους που απετέλεσαν αντικείμενο της συμβάσεως. Παρεπόμενως, χώροι της ζώνης λιμένα των οποίων το δικαίωμα χρήσεως και εκμεταλλεύσεως δεν παραχωρήθηκε με τη συναφθείσα σύμβαση ή εξαιρέθηκαν από την παραχώρηση με μεταγενέστερη τροποποιητική, ως εν προκειμένω, δεν ανήκουν στη δικαιοδοσία διοικήσεως και εκμεταλλεύσεως του Οργανισμού και επανακάμπτουν στη διοίκηση και διαχείριση του Δημοσίου, χωρίς να απαιτείται προς τούτο ο αποχαρακτηρισμός τους από χώρους της ζώνης λιμένα, σύμφωνα με το άρθρο 21§1 του ν. 2971/2001. Τούτο διότι ο αποχαρακτηρισμός τους συνεπάγεται και την παύση της ιδιότητάς τους ως κοινοχρήστων, οπότε δεν είναι νοητή η επ' αυτών κυριότητα, χρήση και εκμετάλλευση του Δημοσίου, εκτός αν τα τμήματα εμπίπτουν στον αιγιαλό και την παραλία, πράγμα το οποίο όμως, ως εντελώς συμπτωματικό και, πάντως, αδιευκρίνιστο στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την τήρηση ή μη της διαδικασίας αποχαρακτηρισμού.

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζει η ως άνω αναλυτικώς διδομένη για καθένα το καθένα απάντηση.



Ο Εισαγγεστής
 Αλέξανδρος Καραγιάννης
 Νομικός Σύμβουλος του Κράτους